

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa
kirjaamo@metsa.fi

LAUSUNTO

22.9.2020

Dnro 311 /2020

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto

PISAVAARAN LUONNONPUISTON JÄRJESTYSSÄÄNTÖ

Metsähallitus pyytää lausuntoa Pisavaaran luonnonpuiston järjestyssäännön luonnoksesta.

Metsähallitus on luonnonsuojelulain (1096/1996) 20 §:n nojalla antanut Rovaniemen ja Tervolan kunnissa sijaitsevaa Pisavaaran luonnonpuistoa koskevan järjestyssäännön, jolla kumotaan 20.12.1993 annettu järjestyssääntö. Järjestyssääntöön on otettu eri laeista johtuvia määräyksiä ja lisäksi siinä on määräyksiä, jotka Metsähallitus on kansallispuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan. Pisavaaran luonnonpuisto on perustettu lailla vuonna 1938 (83/1938).

Luonnonpuisto sijoittuu kokonaan Palojärven paliskunnan alueelle ja se on paliskunnalle keskeinen alue. Paliskunnan poroja laiduntaa luonnonpuistossa pääasiassa syksyllä ja talvella, ja siten myös poronhoitotöitä tehdään alueella näinä vuodenaikoina. Syksyllä poroja kerätään alueen vieressä sijaitsevaan erotusaitaan lähinnä jalkaisin ja talvella laiduntilannetta tarkistetaan moottorikelkalla. Itse luonnonpuiston alueella ei ole paliskunnan aitarakenteita tai kämppiä.

Asetuksen eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/1981) 5 § mukaan ”luonnonpuistossa on luonnonsuojelulain 2 §:n estämättä sallittu:

7) poronhoito, sen edellyttämien kämppien, poroaitojen ja muiden rakenteiden tekeminen, poronhoitoon tarvittavan puun ottaminen sekä poronhoitoon liittyvä leiriytyminen, tulenteko ja moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla liikkuminen;”

Vaikutukset poronhoitoon

Järjestyssäännön luonnoksen mukaan ”Poronhoito, sen edellyttämä alueella liikkuminen sekä muu siihen liittyvä asetuksen 932/81 5 §:ssä mainitut toimet on sallittu. Poronhoitoon liittyvä tulenteko on sallittu muulloin kuin metsäpalovaroituksen aikana. Tulentekoon saa käyttää säästeliäästi vain maasta löytyviä oksia, risuja tai muuta vähäarvoista puuta.” Lisäksi myös porokoiran käyttö poronhoitotöissä on sallittu alueella.

Luonnonpuiston alueella on välttämätöntä liikkua poronhoitotöissä, sekä jalan että moottorikäyttöisellä kulkuneuvolla. Maastoliikenteeseen poronhoitotöissä ilman maanomistajan lupaa oikeuttaa maastoliikennelain (1710/1995) 4 §. Järjestyssäännön luonnoksen kirjaus poronhoitoa koskien on erilainen kuin voimassa olevassa järjestyssäännössä, jossa mainitaan niin talvi- kuin kesäaikainenkin moottorikäyttöinen maastoliikenne. Kun kirjausta kuitenkin tulkitaan yhdessä edellä mainitun asetuksen 932/1981 5 §:n kanssa, se ei tule muuttamaan nykytilannetta (asetus sallii moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla liikkumisen), mikä on välttämätöntä.

Luonnoksen mukaan alueella on kielletty eläinten tappaminen ja pyydystäminen. Myös metsästyks on kielletty. Kaatuneen, muualla luvallisesti metsästetyn riistaeläimen noutaminen sekä metsästyksen yhteydessä haavoittuneen eläimen jäljittäminen on sallittu Metsähallituksen antamalla luvalla ja ohjeiden mukaisesti. Maasuurpetojen porotaloudelle aiheuttamat vahingot ovat olleet erittäin korkealla tasolla reilun kymmenen vuoden ajan. On ennustettu, että kuluvana vuonna petovahinkojen korvauksiin varatut määrärahat tulevat jälleen ylittymään ja korvauksia tullaan leikkaamaan. Ainoa keino vähentää vahinkoja ja porotalouden kannattavuuden heikkenemistä sekä valtion petovahinkokorvausten maksutaakkaa, on vahinkoa aiheuttavien maasuurpetojen poisto. Tällä hetkellä Pisavaaran luonnonpuistoon ei ole myönnetty vahinkoa aiheuttavien maasuurpetojen poistolupia, vaan se on rajattu pyyntialueen ulkopuolelle. Maasuurpetojen luvanvarainen poistaminen tulisi sallia myös Pisavaaran luonnonpuistossa luonnonsuojelulain 15.1 §:n 3 kohdan mukaisesti: ”Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen luvalla: 3) poistaa sellaisten pyyntiluvanvaraisten riistaeläinlajien yksilöitä, jotka suojelualueen ulkopuolella aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle aiheutuvasta merkittävästä taloudellisesta vahingosta.”

Yhdistys muistuttaa lisäksi, että valtion viranomaisella on neuvotteluvelvollisuus paliskunnan kanssa suunnitelleessaan valtion maita koskevia poronhoitoon olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä (poronhoitolain 53 §). Mikäli Palojärven paliskunta katsoo, että neuvottelu tarvitaan, se on syytä järjestää.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao